

CURRICULUM VITAE

გვარი: ბარამიძე

სახელი: ცირა

სამუშაო ადგილი : ივ. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი

მისამართი: თბილისი, კუმისის ქ. 24

ელ. ფოსტა: kafbaci@gmail.com; caucasiologi@gmail.com

სამსახურებრივი გამოცდილება, პროფესიული საქმიანობა

1990 წლიდან დღემდე - ივ. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი:

1990 – 2001 წწ. - კავკასიურ ენათა კათედრის დოცენტი

2002 – 2006 წწ. - კავკასიურ ენათა კათედრის პროფესორი

2006 – 2013 წწ. კავკასიოლოგიის ინსტიტუტის ხელმძღვანელი, სრული პროფესორი

2013 – 2017 წწ. კავკასიოლოგიის ინსტიტუტის ხელმძღვანელი, პროფესორი

1986 – 2002 წწ. არნ. ჩიქობავას სახ. ენათმეცნიერების ინსტიტუტის ქართველურ ენათა ეტიმოლოგიური ლექსიკონის ლაბორატორიის მეცნიერი თანამშრომელი

- ❖ 2006 წელს ორი კათედრის (კავკასიურ ენათა კათედრა და კავკასიის ხალხთა ისტორიის კათედრა) გაერთიანებით დაარსა კავკასიოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ინსტიტუტი, შექმნა ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა დარგების (ლინგვისტიკა და ისტორია) ინტერდისციპლინური საბაკალავრო, სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამები ქართულენოვანი და რუსულენოვანი სწავლებისათვის, პირველად კავკასიოლოგიის სწავლების მეთოდოლოგიაში გამოიყენა ასევე კროსდისციპლინური მეთოდი; ამავე პრინციპებით მოამზადა კავკასიოლოგიის ინგლისურენოვანი საბაკალავრო პროგრამა, რომელიც ამოქმედდება მომდევნო სასწავლო წლიდან
- ❖ 2007 წელს დაარსა კავკასიოლოგთა საერთაშორისო კონგრესი სამწლიანი ინტერვალით, უკვე მოამზადა და ჩაატარა 4 კონგრესი, გამოსცა კონგრესის მასალები და მასთან დაკავშირებული სხვა პუბლიკაციები ქართულ, რუსულ და ინგლისურ ენებზე. კონგრესის სამეცნიერო ფორმატიც ინტერდისციპლინურია - წარმოდგენილია ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ყველა დარგი, რომლებიც შეისწავლის კავკასიას
- ❖ 2009 წელს დაარსა საერთაშორისო სამენოვანი სამეცნიერო ყოველწლიური ჟურნალი „კავკასიოლოგიური ძიებანი“, უკვე გამოვიდა 8 ნომერი
- ❖ თსუ-ში კითხულობს საგნებს ქართულ და რუსულ სექტორებზე:

1. შესავალი კავკასიოლოგიაში (ქართ., რუს.) - BA
2. იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება (ქართ., რუს.) - BA
3. თაბასარანული ენა (ქართ., რუს.)(ქართ., რუს.) - BA
4. აზერბაიჯანის მცირიციხოვან ხალხთა ენები (ქართ., რუს.) - BA
5. ენათმეცნიერების შესავალი (რუს.) - BA
6. ზოგადი და იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერების თეორიული კურსი (ქართ., რუს.) - BA
7. იბერიულ-კავკასიურ ენათა შედარებითი გრამატიკა (ფონეტიკა) (ქართ., რუს.) - MA
8. იბერიულ-კავკასიურ ენათა შედარებითი გრამატიკა (მორფოლოგია) (ქართ., რუს.) - MA
9. იბერიულ-კავკასიურ ენათა შედარებითი გრამატიკა (სინტაქსი) (ქართ., რუს.) - MA
10. კავკასიის არეალური ლინგვისტიკა (კომპარატივისტიკა, ტიპოლოგია, ენობრივი კონტაქტები) (ქართ., რუს.) -MA
11. თაბასარანული ტექსტის ლინგვისტური ანალიზი (ქართ., რუს.) - MA
12. თაბასარანული ენა (ქართ., რუს.) - MA
13. აზერბაიჯანის რელიქტური ენები (ქართ., რუს.) - MA
14. ფონოტაქტიკის წესები იბერიულ-კავკასიურ ენებში (ქართ., რუს.) - MA
15. ბასკურ-კავკასიური ლინგვოკულტუროლოგიური ურთიერთობები (ქართ., რუს.) - MA

სამეცნიერო ხარისხი

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი (2002 წ.)

აკადემიური წოდება

2006-2013 : სრული პროფესორი; 2013 - დღემდე : პროფესორი

(გამოქვეყნებული შრომების სია, შესაძლებელი მიეთითოს დანართის სახით)

პუბლიკაციები

პუბლიკაციები : საერთაშორისო

2016, სტატია, წერ-ისა და წერწეტ-ის ეტიმოლოგიისათვის, კავკასიოლოგთა IV საერთაშორისო კონგრესის მასალები, გამომცემლობა თსუ, თბილისი,

2016, სტატია, **Towards the etymology of Georgian *cer- and cerçet* (წერწეტ-)** IV International congress of caucasiologists, Tbilisi, www.press.tsu.edu.ge.

2016. სტატია, К этимологии *cerçet*, IV Международный конгресс кавказоведов, www.press.tsu.edu.ge с. 161.

2014. სტატია, ქართველთა ეთნოგენეზი და იბერიულ-კავკასიურ ენათა ნათესაობის საკითხი (შესწავლის მდგომარეობა და პერსპექტივები) - ქართულ და ინგლისურ ენებზე სრულად, რუსულ ენაზე -რეზიუმე. კავკასიოლოგიური ძიებანი, მე-6, გამომცემლობა თსუ, თბილისი,

2014. სტატია, მულტიკულტურალიზმი და ტოლერანტობა კავკასიაში (ინგლისურ, ქართულ და რუსულ ენებზე), კავკასიოლოგიური ძიებანი, მე-5, გამომცემლობა თსუ, თბილისი,

2014. სტატია, ლეკიანობის საკითხი სამეცნიერო ლიტერატურაში(ქართულ, რუსულ და ინგლისურ ენაზე), კავკასიოლოგიური ძიებანი, მე-5, გამომცემლობა თსუ, თბილისი,

2014. სტატია, კავკასიური და ევროპული იდენტობა კომპარატივისტულ ჭრილში (ქართულ და ფრანგულ ენებზე), კრებული „საერთაშორისო ინტერდისციპლინარული კონფერენცია „ევროპული ღირებულება და იდენტობა“, გამომცემლობა თსუ, თბილისი,

2013., მონოგრაფია. ენობრივი სიტუაცია ჩრდილოეთ კავკასიაში

2013. სტატია, ეთნოსის იდენტობის განსაზღვრის არალინგვისტური პარამეტრები, კავკასიოლოგთა III საერთაშორისო კონგრესის მასალები, თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი

2012. სტატია, Etnogenesis of Georgians in the Framework of the History of Comparative Studies: Proseedings of the International Conference Languages in Contact გვ.19-20. Wroclaw, 26-27.05,

2012. სტატია, Кавказоведения и Тюркология в свете ареальной лингвистики, გვ.156-157(ქართულ და რუსულ ენებზე). Proceedings of the international Conference LANGUAGES CONTACT. www.caucasiology.tsu.ge

2012. სტატია, კავკასიოლოგია და თურქოლოგია არეალური ლინგვისტიკის რაკურსში. Материалы Международной конференции фольклор и лингвокультурология народов Кавказа, Тбилиси, გვ.12-13, 18-21.

პუბლიკაციები რეგიონი

2016., წერ-ისა და წერწეტ-ის ეტიმოლოგიისათვის, კავკასიოლოგთა IV საერთაშორისო კონგრესის მასალები, გამომცემლობა თსუ, თბილისი

2015. სტატია, იბერიულ-კავკასიურ ენათა ეტიმოლოგიური ლექსიკონის სამენოვანი ელექტრონული პორტალი, გვ. 16-27 (ინგლ. და ქართ. ენებზე) მასალები ლექსიკოგრაფთა II საერთაშორისო სიმპოზიუმში. ბათუმი

2013., ენობრივი სიტუაცია ჩრდილოეთ კავკასიაში, მონოგრაფია, თბილისი,

2013., ეთნოსის იდენტობის განსაზღვრის არალინგვისტური პარამეტრები, კავკასიოლოგთა III საერთაშორისო კონგრესის მასალები, თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი,

- 2013., ენობრივი სიტუაცია ჩრდილოეთ კავკასიაში (ისტორია და თანამედროვეობა), გამომცემლობა „უნივერსალი“ 160 გვ. თბილისი
- 2013., ტრიპლეთი „კავკასიურ ენათა კათედრა“ 80-წლისა (სამ ენაზე) თბილისი, თბილისი,
- 2012., ივ. ჯავახიშვილი ქართველთა ეთნოგენეზის შესახებ და ლინგვისტური კავკასიოლოგია-გვ.317-328. სტატია ატვირთულია www.Caucasiology.tsu.ge, ჟურნალი საქართველოს ისტორიის შრომები. ტ. V,
- 2009., მონოგრაფია. ფერთა აღმნიშვნელი ლექსიკა თაბასარანულ ენაში (ქართულ და რუსულ ენებზე); თბილისი
- 2009., მონოგრაფია. თაბასარანული ენის ფონემატური სტრუქტურა; თბილისი
- 2009., მონოგრაფია. Фонематическая структура в табасаранском языке; თბილისი

განათლება/ტრენინგი

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტი, კავკასიურ ენათა მიმართულება, 1986 წელი

მონაწილეობა სამეცნიერო კონფერენციებში, ექსპერიმენტებში . . .

- 2016.01-. 03.12. თბილისი, თსუ კავკასიოლოგთა IV საერთაშორისო კონგრესი, წერ-ისა და წერწეტ-ის ეტიმოლოგიისათვის,
- 2016.01. 03, თბილისი, თსუ კავკასიოლოგთა IV საერთაშორისო კონგრესი, **Towards the etymology of Georgian *æ-* and *æɾæɟ* (წერწეტ-)**
2016. 01-.03.12. თბილისი, К ЭТИМОЛОГИИ *cer* и *cerçet*, თსუ კავკასიოლოგთა IV საერთაშორისო კონგრესი, ცირა ბარამიძე
- 2016.01-.03.12. თბილისი, თსუ კავკასიოლოგთა IV საერთაშორისო კონგრესი, თაბასარანული ენის დიალექტთა ფონოლოგიური სისტემის გრაფიკული ასახვისათვის,
- 2016.01-03.12. თბილისი, თსუ, კავკასიოლოგთა IV საერთაშორისო კონგრესი, **Графическому отражению фонологической системы диалектов табасаранского языка,**
- 2015.28.05. თბილისი, არნ. ჩიქობავას საკითხავები ეტ/-იტ/-ედ სუფიქსიანი რედუპლიცირებული ძირები ქართულში,
- 2015.5-7.11. თბილისი, საქართველოს ეროვნული მეცნიერებათა აკადემია, ენათმეცნიერ კავკასიოლოგთა IV საერთაშორისო სიმპოზიუმი, ძირის, ფუძისა და მარცვლის სეგმენტურ სტრუქტურათა ურთიერთობების თავისებურებანი თაბასარანულ ენაში,
- 2015.30.03. თბილისი, თსუ, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის კავკასიოლოგიის ინსტიტუტის სესია, კავკასიურ ენათა პრაქტიკული სახელმძღვანელოების შექმნის ისტორიისათვის (პრობლემები და პერსპექტივები),
- 2015.24-25.06. თბილისი, თსუ, მეცხრე საფაკულტეტო სამეცნიერო კონფერენცია მიძღვნილი აკადემიკოს გიორგი ჩიტაიას დაბადებიდან 125 წლისთავისადმი, რეალისი და ირეალისი თაბასარანულ ენაში

2015.22-23.06 თბილისი, თსუ, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია მიძღვნილი აკაკი წერეთლის დაბადებიდან 175 და გარდაცვალებიდან 100 წლისთავისადმი, კავკასიური ტრადიციული კულტურა აკაკი წერეთლის შემოქმედებაში,

2015.10-11.07. ახალციხე, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი 25 წლისაა-რესპუბლიკური სამეცნიერო კონფერენცია ონომასტიკაში, კავკასიის ონომათა ცვლის ისტორიულ-ლინგვისტური ანალიზი (ძირითადი საკითხები),

2015.06.-10.09.მესტია, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია კავკასიური ცივილიზაცია: ინტერდისციპლინური კვლევები, კავკასიის ეთნოლინგვისტური ატლასი დიაქრონიაში 2015.

04.10.თბილისი.საერთაშორისოსამეცნიეროკონფერენცია„იდეოლოგიადალინგვისტურიიდეები“, **“Dark Ages” in comparative studies andethnogenesis of Georgians in the Framework of the History of Comparative Studies**, 2014.18-19.11. თბილისი, თსუ,ი. ყიფშიძისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია „ქართველოლოგიური კვლევის საკვანძო საკითხები და პერსპექტივები“, *წერწეტის* ეტიმოლოგიისათვის,

2014.16-18.07.ახალციხე, რესპუბლიკური სამეცნიერო კონფერენცია მიძღვნილი პროფესორების - ვალერი სილოგავასა და სერგო მელიქიძის ხსოვნისადმი, პარალელური ტერმინები კავკასიურ ონომასტიკაში,

2014. 19-20.06. თბილისი, თსუ,VIII საფაკულტეტო სამეცნიერო კონფერენცია მიძღვნილი პროფესორ ნოდარ კაკაბაძის დაბადებიდან 90 წლისთავისადმი, სემანტიკა და ფრაზეოლოგია კავკასიურ ენათა პრაქტიკულ სახელმძღვანელოებში,

2014.16-18.06. თბილისი, თსუ,საერთაშორისო ინტერდისციპლინარული კონფერენცია „ვეროპული ღირებულება და იდენტობა“, კავკასიური და ევროპული იდენტობა კომპარატივულ ჭრილში, ცირა ბარამიძე

2014.24-27.10. ნიუ-იორკი,ევრაზიული კვლევების მე-15 საერთაშორისო კონფერენცია- ჰარიმანის ინსტიტუტი, კოლუმბიის უნივერსიტეტი; Ethnogenesis of Georgians and the Problem of the Affinity of the Ibero-Caucasian Languages (State-of-the-art and Prospects), ცირა ბარამიძე

2013.23-26.11. თბილისი, კავკასიოლოგთა III საერთაშორისო კონგრესის მასალები, ეთნოსის იდენტობის განსაზღვრის არალინგვისტური პარამეტრები მულტიკულტურულ ჩრდილოეთ კავკასიაში, ცირა ბარამიძე

სამეცნიერო გრანტებსა და პროგრამებში მონაწილეობა

1. 2015 – 2017-(DI/42/1-30/14)ქართველურ და კავკასიურ ენათა ფრაზეოლოგიზმების მონაცემთა ბაზა - პროექტის ძირითადი მონაწილე - მკვლევარი

2. 2013-2015 - (30/10) კავკასიურ ენათა (აფხაზური, ჩეჩნური, ხუნძური, უდიური, ოსური) პრაქტიკული სახელმძღვანელოები უმაღლესი სასწავლებლებისათვის (30/10) - შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი, პროექტის სამეცნიერო ხელმძღვანელი
3. 2013 - კავკასიოლოგთა III საერთაშორისო კონგრესი შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი, პროექტის სამეცნიერო ხელმძღვანელი

სამეცნიერო საზოგადოების, აკადემიების, სამეცნიერო საბჭოების, სარედაქციო კოლეგიების და

ა.შ. წევრობა

2002 – 2006 : არნ. ჩიქობავას სახ. ენათმეცნიერების ინსტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს წევრი;

2006 - დღემდე : ფაკულტეტის საბჭოს წევრი;

2006 – 2013 : თსუ სენატის წევრი;

2009 - დღემდე : საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალის „კავკასიოლოგიური ძიებანი“ მთავარი რედაქტორი, ჟურნალის დამაარსებელი;

არნ. ჩიქობავას შრომების 14-ტომეულის სარედაქციო კოლეგიის წევრი, XIII-XIV ტომების რედაქტორი,

2006 - დღემდე ივ. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სადისერტაციო საბჭოს წევრი;

2006 - დღემდე ივ. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სადისერტაციო საბჭოს კავკასიოლოგიის დარგობრივი კომისიის თავმჯდომარე.

დამატებითი ინფორმაცია

საერთაშორისო გამოცდილება

ივ. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის კავკასიოლოგიის ინსტიტუტის დირექტორი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ცირა ბარამიძე 2006 წლიდან ხელმძღვანელობს საერთაშორისო მნიშვნელობის სასწავლო-სამეცნიერო ინსტიტუტს. გასულ საუკუნეში თბილისი სამართლიანად იქცა კავკასიოლოგიის აღიარებულ ცენტრად საერთაშორისო მასშტაბით. თბილისის უნივერსიტეტში ერთ-ერთი უპირველესი კათედრა - კავკასიურ ენათა კათედრა იმთავითვე ამზადებდა კადრებს საერთაშორისო კავკასიოლოგიური ცენტრებისათვის. ფუნქციონირებდა რუსული სექტორი, რომელიც ამზადებდა კადრებს ჩრდილო კავკასიის ქვეყნებისათვის. ტრადიციულად დიდი იყო საერთაშორისო კონტაქტები ევროპისა და აზიის ქვეყნების შესაბამის სასწავლო და სამეცნიერო ინსტიტუტებთან, მიუხედავად იმისა, რომ საბჭოთა კავშირი ზღუდავდა ასეთ ურთიერთობებს. საბჭოთა მეცნიერებისათვის დამახასიათებელი იყო მეცნიერების დარგების პოლიტიზირება. კავკასიოლოგია განსაკუთრებული ინტერესების სფეროს წარმოადგენდა ამ თვალსაზრისით; საბჭოეთის ლინგვისტიკას სწორედ აკადემიკოსმა არნოლდ ჩიქობავამ - კავკასიოლოგიის ფუძემდებელმა - დაუბრუნა საერთაშორისო აღიარება წარმატებული დისკუსიით თემაზე: ენის სტადიური განვითარების შესახებ და გაათავისუფლა ლინგვისტიკა პოლიტიკისა და იდეოლოგიისაგან. **პროფ. ცირა ბარამიძე არის კავკასიოლოგთა ქართული სკოლის წარმომადგენელი, დღეს ამ სკოლის ხელმძღვანელი.** საბჭოთა კავშირის დანგრევის შემდეგ შესაძლებელი გახდა კავკასიის ხალხთა ისტორიის კომპლექსური, საბჭოთა იდეოლოგიისაგან განთავისუფლებული შესწავლა. ამ მიზნით თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში 1993 წელს შეიქმნა კავკასიის ხალხთა ისტორიის კათედრა. ორი კათედრის - კავკასიურ ენათა კათედრისა და კავკასიის ხალხთა ისტორიის კათედრის გაერთიანებით პროფესორ ცირა ბარამიძის ინიციატივით შეიქმნა კავკასიოლოგიის ინსტიტუტი 2006 წელს. ეს არ იყო მექანიკური გაერთიანება დარგებისა, არამედ ეს იყო ნოვატორული ხედვა კავკასიის რეგიონის კომპლექსურად შესწავლისა და სწავლებისათვის. პროფესორმა ცირა ბარამიძემ საფუძველი ჩაუყარა კავკასიოლოგიისადმი ინტერდისციპლინარულ და კროსდისციპლინარულ მიდგომას და დაარსა საერთაშორისო მნიშვნელობის სამენოვანი (ქართულენოვანი, რუსულენოვანი, ინგლისურენოვანი) სასწავლო-სამეცნიერო ინსტიტუტი დარგის სპეციფიკიდან გამომდინარე. მან გაითვალისწინა სწავლებისა და ბაზრის ევროპული მოთხოვნები, შეინარჩუნა მიღწეული წარმატებები კავკასიოლოგიაში, ხელი შეუწყო იმის განვითარებას, რაც შექმნილია ფასეული მეცნიერებაში, დანერგა ეს ფასეულობები; უარყო, რაც მიუღებელია მეცნიერულად, ხოლო რაც სადაოს წარმოადგენს, იმაზე მოაწყო მეცნიერული დავა-კამათი, რათა მეცნიერულად გაირკვას სადაო საკითხები. ცირა ბარამიძე არის მაღალი რანგის პროფესიონალი, კარგი მეცნიერი და, რაც მთავარია, მეცნიერების კარგი ორგანიზატორი. ის ათი წელია, უძღვება კავკასიოლოგიის ინსტიტუტს. სათანადოდ გაუძღვე მეცნიერებათა კონკრეტულ დარგს, ნიშნავს გაითვალისწინო ყოველივე ზემოთქმული, ტრადიციულის შენარჩუნების პარალელურად შეძლო ინოვაციურისა და პროგრესულის დანერგვა, მიუხედავად ისეთი სირთულეებისა, რომლებიც არსებობს დღემდე პოსტსაბჭოთა სივრცეში.

დიდია პროფ. ცირა ბარამიძის წვლილი კავკასიოლოგიის საერთაშორისო მნიშვნელობის დარგად ჩამოყალიბებაში. 2006 წელს ცირა ბარამიძემ შექმნა **კავკასიოლოგიის ინსტიტუტი** (<http://caucasiology.tsu.ge>) თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, შექმნა საბაკალავრო, სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამები, მათ შორის სრულიად ახალი მიმართულებები: ოსოლოგია და აზერბაიჯანოლოგია; აღადგინა (2010 წ.) რუსულენოვანი სექტორი, რომელზეც სამთავრობო და კავკასიური ფონდის დახმარებით სწავლობენ ჩრდილოეთკავკასიელი სტუდენტები, ასევე სტუდენტები სხვადასხვა ქვეყნიდან; შექმნა (2015 წ.) სწავლების ინგლისურენოვანი სექტორი უცხოელი სტუდენტებისათვის.

პროფესორმა ცირა ბარამიძემ 2007 წელს დაარსა **კავკასიოლოგთა საერთაშორისო კონგრესი** (<http://caucasiology.tsu.ge;www.press.tsu.ge;>) რომელშიც გააერთიანა კავკასიის შემსწავლელი ყველა ჰუმანიტარული დარგი, ასევე კავკასიის რეგიონის ყველა კავკასიოლოგიური სამეცნიერო ცენტრი და საერთაშორისო მნიშვნელობის კავკასიოლოგიური ცენტრები; შექმნა საერთაშორისო რედკოლეგია კონგრესისათვის; ჩაატარა კავკასიოლოგთა სამი საერთაშორისო

პროფ. ცირა ბარამიძის, როგორც მეცნიერისა და მოქალაქის, ხედვა მიმართულია იქითკენ, რათა გამოიკვეთოს სამეცნიერო საფუძვლები კავკასიის ლინგვოკულტურული სივრცის ისტორიული და თანამედროვე პრობლემატიკის გადასაჭრელად. კავკასიის გეოპოლიტიკური, გეოეკონომიკური და კულტურულ-ცივილიზაციური ვექტორები დღეს დარღვეულია გარეშე ძალის ინსპირაციითა და პირდაპირი ჩარევით (ხშირად აგრესიული ფორმებით). კავკასიური, ისტორიულად ტოლერანტობაზე დამყარებული, მულტიკულტურალიზმი დღეს რისკებისა და საფრთხეების წინაშე დგას. პროფ. ცირა ბარამიძეს თავისი სასწავლო-სამეცნიერო და სამოქალაქო აქტივობებით უდიდესი წვლილი შეაქვს ამ რისკებისა და საფრთხეების თავიდან ასაცილებლად. მას გააჩნია მეცნიერული ხედვა მომავალი ერთიანი, კავკასიური მულტიკულტურული სივრცის პერსპექტივის შესახებ დიალოგის სახით. ლოკალური ცივილიზაციის კრიზისის ისტორიული და თანამედროვე მიზეზები შეწონასწორებული უნდა იყოს მსოფლიოში მიმდინარე პროცესებთან. კავკასიის ფსევდოეთნოკონფლიქტების მშვიდობიანი, ჰუმანური გზით გადაჭრაში თავისი სამეცნიერო და საზოგადო წვლილის შეტანა არის პროფ. ცირა ბარამიძის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის უპირველესი ამოცანა. რთულ გეოპოლიტიკურ არეალში ჩნდება მნიშვნელოვანი კითხვები გლობალიზმისა და უნივერსალიზმის, ტრადიციულისა და ინოვაციურის, უნივერსალურისა და ინდივიდუალურის შერწყმის თაობაზე; კითხვები იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა იქნეს შენახული კავკასიის თვითმყოფადობა და მოდერნული ტრანსფორმაცია მაშინ, როცა კავკასიელი ხალხების ბედი ნაწილობრივ გარეშე ძალებით არის განსაზღვრული; შესაძლებელია თუ არა დემოკრატიული, სამოქალაქო საზოგადოების ჩამოყალიბება კავკასიაში; როგორია კავკასიის ინტეგრაციის (გეოპოლიტიკური, გეოეკონომიკური და კულტურულ-ცივილიზაციური) შანსები; შესაძლებელია თუ არა კავკასიელი ხალხების იდენტობის შენარჩუნება რეალურად? ეს ის საკვანძო საკითხებია, რომელთა გადასაჭრელად პროფ. ცირა ბარამიძე ინოვაციური მიდგომით გეგმავს და ახორციელებს მრავალ სამეცნიერო აქტივობას გამოსავლის პოვნის პერსპექტივით. პროფ. ცირა ბარამიძის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის უმთავრესი საკითხებია: კავკასიური თვითმყოფადობის, მრავალფეროვნებისა და პლურალიზმის შენარჩუნება კულტურათა დიალოგის ფორმატში, კულტურული მრავალფეროვნებისა და ადამიანის უფლებების ურთიერთმიმართების, კავკასიის კულტურული მრავალფეროვნებისა და შემოქმედების, კავკასიური მულტიკულტურალიზმისა და საერთაშორისო სოლიდარობის საკითხები. პროფ. ცირა ბარამიძე არის სრულიად კავკასიის სამეცნიერო წრეებისათვის აღიარებული მკვლევარი მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე, ქართული კავკასიოლოგიური სკოლის ლიდერი.

Description of the international experience

Director of the Institute of Caucasiology of Faculty of Humanities at the Iv. Javakhishvili Tbilisi State University, PhD, Professor Tsira Baramidze has been heading the educational research Institute since 2006. In the last century Tbilisi justly became renowned center of Caucasiology of international importance. One of the first departments of the University - Department of the Caucasian Languages has trained a scientific staff for international centers of Caucasiology. There functioned the Russian sector, as well, which trained scientific staff for the North Caucasian countries. International contacts with relevant educational and scientific institutions of the European and Asian countries were traditionally large, despite the fact that the Soviet Union restricted such contacts. As it is well-known, the politicization of scientific branches was typical for the

Soviet science. Caucasiology was of particular interest in this regard. Thanks to Academician Arnold Chikobava - founder of the Caucasiology – the institute gained back the international recognition due to a successful discussion on the stadial development of language and released linguistics from political ideology. Prof. Ts.Baramidze is a representative of Georgian Caucasiology School and the head of this School. The collapse of the Soviet Union made possible to study the complex history of the Caucasian peoples, to free it from the Soviet ideology. For this purpose, in 1993 History Department of the Caucasian Peoples was founded at the Iv.Javakhishvili Tbilisi State University. In 2006 the Institute of Caucasiology (<http://caucasiology.tsu.ge>) was initiated by Mrs Baramidze on the basis of two Chairs - Chair of the Caucasian Languages and Chair of the History of the Caucasian People. It was not a mechanical union of branches, but it was an innovative vision of comprehensive studying and teaching the Caucasus region. Prof. Baramidze laid the foundation for interdisciplinary and cross-disciplinary approach to Caucasiology and founded the trilingual (Georgian, Russian, English) Educational Research Institute. Considering the teaching as well as European market requirements, Mrs Baramidze retained the achieved successes in Caucasiology, contributed to the development of what were valuables in science, introduced these values, rejected those, which were scientifically unacceptable and organized the scientific disputes on arguable issues in order to make them clear scientifically. Mrs Baramidze is a high-skilled professional, scholar and, most importantly, a good organizer of science. She has been heading the Institute of Caucasiology over decades. To head properly a particular branch of science, means to take into account all foregoing, to introduce innovation and progressive ideas along with established traditions, in spite of the difficulties, which still exist in the post-Soviet space.

Prof. Ts. Baramidze's contribution to founding Caucasiology as the field of international importance is great. In 2006 Mrs Baramidze founded the Institute of Caucasiology at Iv.Javakhishvili Tbilisi State University, created undergraduate, master and doctoral programs, including completely new directions: Ossetian and Azerbaijanian Studies, restored (2010) Russian sector, where the North Caucasian students as well as students from different countries have been acquiring knowledge under the supporting the government and the Caucasian funds, created (2015) English sector for foreign students.

In 2007 Prof. Ts. Baramidze founded International Congress of Caucasiologists, (<http://caucasiology.tsu.ge>; www.press.tsu.ge;) which combines all humanitarian branches on Caucasus as well as the scientific centers of Caucasiology of all Caucasus region and the international centers of Caucasiology, created an international editorial board for Congress, held three international congresses, published Congress materials and special publications in three languages. In 2012 on Mrs Baramidze's initiative and scientific guidance Georgia, Azerbaijan and Turkey jointly organized an international symposium on "*Folklore of the Caucasian peoples and Linguoculturology*", published the symposium materials in five languages. Many scientific forums have been held under the initiative and guidance of Prof. Ts. Baramidze. She has extensive international contacts with foreign colleagues, as well as with civil societies and state institutions, for which the Caucasus region and Caucasiology is principal. Mrs Baramidze does not leave beyond the attention the Caucasian compact and dispersed diasporas outside the Caucasus and encourages the representatives of diasporas to acquire knowledge in Georgia. Prof. Baramidze participates in international scientific forums in different countries (Italy, Poland, Russia, the US, Spain, Azerbaijan, Armenia ...) intensively. Mrs Baramidze is an innovator and a leading figure in the field.

In 2009, Mrs Baramidze founded the International Scientific Committee and Scientific Council for tri-lingual international annual scientific journal "*Caucasiologic Papers*" (www.press.tsu.ge; <http://caucasiology.tsu.ge/dspace.nplg.gov.ge>) and published the first issue of the journal. The format is an international and, at the same time, interdisciplinary. It combines all humanitarian branches of Caucasiology, important and innovative rubrics are published, as well. The journal is being improved and becoming more and more popular, thanks to the contribution of its founder, creator of its conception, a chief editor Professor Baramidze. 6 volumes have already been issued. A scientific journal "*Caucasiologic Papers*" is based on the conceptual grounds of the Caucasian idea. The principles of the Caucasian regionalization are formed by the traditional and modern culture of co-inhabitation in common geographic area, linguistic, ethnogenetic, cultural relations of the Caucasian peoples and common historical past. Along with the gained achievements and the modern researches, the journal combines the humanitarian branches studying the Caucasiologic problems and defines the role and place of the socio-cultural unity of the Caucasian peoples in the dialogue context of the world cultures.

Under the Prof. Ts. Baramidze's leadership the grant work on compiling the practical guidelines of the Caucasian languages and electronic translating dictionaries are being carried out. Mrs Baramidze is a project author of tri-lingual electronic etymological dictionary of the Caucasian languages, which implementation will start in June 2015 under financial support of the Georgian state.

Prof. Ts. Baramidze is an author of three monographs (four books) and one-hundred and twenty scientific publications. Mrs Baramidze conducts the scientific publications of the Institute of Caucasiology. There are dozens of specialty books under her editorship. Mr Baramidze delivers the lectures on basic subjects of all three levels of Institute of Caucasiology and is an distinguishable orator. She delivers the courses of public lectures at "Caucasian House". Mrs Baramidze often visits the research centers in the Caucasus region, enjoys high prestige. In 2006-2014 she was a member of the Iv.Javakishvili Tbilisi University Senate, in 2013 she was a candidate for Rector of the University.

Prof. Ts. Baramidze has developed the concept "*Multiculturalism and tolerance in the Caucasus*"; III International Congress of Caucasiologists was dedicated to this issue (the themes of the previous congresses: I Congress – "*Caucasian civilization in the linguistic and cultural context of the Near East*", II Congress – "*Caucasian civilization - the history and the present*"). Through such approach, the founder and Chairman of the Congress, Prof. Baramidze prospectively outlined the current urgent, but sometimes controversial issues on the Caucasus region and the Caucasiology. She courageously collapsed the Soviet inherited stereotypes and distorted consciousness and brought to light the most important and internationally arguable, but hitherto hidden problems. More than two hundred scholars from around the world participated at the Congress to discuss each of these problems and, most importantly, each of them still is having intensive scientific contacts with Mrs Baramidze.

Prof. Ts. Baramidze's view, as a scholar and citizen, is based to outline the scientific foundations to solve the historical and contemporary problems of the Caucasian linguistic and cultural space. Today the geopolitical, geo-economic and cultural-civilization vectors of the Caucasus are broken due to the inspiration and direct involvement of alien force (often aggressive). Today multiculturalism based on Caucasian historically tolerance is facing risks and threats. Thanks to her scientific and civic activities, Prof. Baramidze is contributing greatly to avoid these risks and dangers. She has a scientific vision on perspective of the future and united Caucasian multicultural space in the form of dialogue. Historical and contemporary reasons for the

crisis of local civilization must be appropriate for the world's developments. A primary goal of her life and work is to make scientific and public contribution in order to solve the pseudo-ethno-conflicts peacefully, in a humane way. The complicated geopolitical sphere conditions the arising the questions on merging the globalization and universalism, traditional and innovative, universal and individual: how can the Caucasian identity and the modern transformation be saved when the fate of the Caucasian peoples is partly determined by alien force? Can a democratic, civil society be formed in the Caucasus? What is the integration (geopolitical, geo-economic and cultural-civilization) chances of the Caucasus? Can the Caucasian peoples maintain their identity? In order to solve these key issues, Prof. Ts. Baramidze carries out innovative studies and implements the scientific activities to find a way out. The main issues of Prof. Baramidze's life and work are: to maintain Caucasian identity, diversity and pluralism within the dialogue of cultures, interaction of cultural diversity and the human rights, cultural diversity and creativity of the Caucasus, Caucasian multiculturalism and international solidarity. Prof. Tsira Baramidze is a prominent scholar in the scientific circle in the whole Caucasus, a public figure, leader of the Georgian Caucasiology School.

Цира Барамидзе

Директор Института кавказоведения факультета гуманитарных наук Тбилисского государственного университета им. Ив. Джавахишвили, доктор филологических наук, профессор Цира Барамидзе с 2006 года является руководителем учебно-научного института международного значения. В прошлом веке Тбилиси по праву превратился в признанный центр кавказоведения международного масштаба. Кафедра кавказских языков, которая была одной из первых кафедр в Тбилисском государственном университете, с самого начала приступила к подготовке кадров для международных центров кавказоведения. Функционировал русский сектор, выпускавший кадры для стран Северного Кавказа. Традиционно поддерживались тесные международные контакты с соответствующими учебными и научными институтами стран Европы и Азии, хотя Советский Союз всячески препятствовал таким связям. Для советских ученых была характерна политизация отраслей науки. С этой точки зрения кавказоведение входило в сферу особых интересов. Советская лингвистика вновь получила международное признание благодаря основоположнику кавказоведения – академику Арнольду Чикобава, развернувшему успешную дискуссию о стадильном развитии языка и освободившему лингвистику от политики и идеологии.

Профессор Цира Барамидзе является представителем грузинской школы кавказоведов, а сегодня – руководителем этой школы. Ею внесен весомый вклад в дело становления кавказоведения как отрасли международной значимости. После распада Советского Союза стало возможным комплексное изучение истории народов Кавказа, свободное от советской идеологии. С этой целью в 1993 году в Тбилисском государственном университете была создана кафедра истории народов Кавказа. По инициативе Циры Барамидзе в 2006 году были объединены две кафедры – кафедра кавказских языков и кафедра истории народов Кавказа и создан Институт кавказоведения. Это не было механическим объединением отраслей, а это было новаторским видением комплексного изучения Кавказского региона. Профессором Цирой

Барамидзе заложены основы интердисциплинарного и кросс-дисциплинарного подхода к кавказоведению и с учетом специфики отрасли создан трехязычный (обучение на грузинском, русском и английском языках) учебно-научный институт международного значения. Ею учтены европейские требования к обучению и рынку, сохранены достигнутые успехи в кавказоведении, способствовавшие дальнейшему развитию данной отрасли науки.

Цира Барамидзе является профессионалом высокого ранга, и, что самое главное, хорошим организатором. В течение десяти лет она руководит Институтом кавказоведения, который был создан ею в 2006 году (<http://caucasiology.tsu.ge>) в Тбилисском государственном университете и составлены программы бакалавриата, магистратуры и докторантуры в том числе совершенно новое направление: осетиноведение и азербайджановедение; восстановлен (в 2010 г.) русский сектор, на котором при поддержке правительства обучаются студенты из Северного Кавказа, а также студенты из разных стран. В 2015 году по ее инициативе был создан англоязычный сектор для иностранных студентов.

В 2007 году профессором Цирой Барамидзе был основан Международный конгресс кавказоведов (<http://caucasiology.tsu.ge>; www.press.tsu.ge), объединивший все гуманитарные отрасли, изучающие Кавказ, а также все кавказоведческие научные центры Кавказского региона и кавказоведческие центры международного значения. Для Конгресса была сформирована международная редколлегия. Под руководством профессора Ц. Барамидзе было проведено три Международных конгресса кавказоведов, на трех языках изданы материалы Конгресса и специальные публикации.

В 2012 году по инициативе и под научным руководством Ц. Барамидзе при участии Грузии, Азербайджана и Турции был проведен Международный симпозиум «Фольклор народов Кавказа и лингвокультурология». Материалы симпозиума были изданы на пяти языках.

Проф. Цира Барамидзе имеет широкие международные связи с коллегами-кавказоведами, а также с гражданским сектором и государственными институциями, для которых важными являются Кавказский регион и кавказоведение. Она не оставляет без внимания кавказские компактные и дисперсные диаспоры за пределами Кавказа и помогает ее представителям получить образование в Грузии. Профессор Ц. Барамидзе принимает активное участие в научных форумах международного значения в разных странах (В Италии, Польше, России, США, Испании, Азербайджане, Армении...).

В 2009 году Ц. Барамидзе создала Международную научную коллегия и ученый совет с целью издания международного трехязычного ежегодного журнала «Кавказоведческие разыскания» (www.press.tsu.ge; <http://caucasiology.tsu.ge>; dspace.nplg.gov.ge). Первый том журнала вышел в свет в том же году. Формат журнала являются международным и в то же время интердисциплинарным. Он объединяет гуманитарные отрасли в кавказоведении, охватывая все важные и инновационные рубрики. И в этом велика заслуга основателя журнала, создателя его концепции, главного редактора профессора Ц. Барамидзе. Уже вышли в свет шесть номеров журнала. Научный журнал «Кавказоведческие разыскания» опирается на концептуальную основу кавказской идеи. Принципы регионализации Кавказа формируются единой традиционной и современной культурой совместного проживания кавказских народов в общем географическом пространстве, а также их лингвистическим, этногенетическим и

культурным родством и общим историческим прошлым. Опираясь на уже имевшиеся и современные научные достижения, журнал объединяет области гуманитарных наук, изучающих проблемы кавказоведения и, соответственно, определяет роль и место социокультурной общности кавказских народов в контексте диалога культур.

Под руководством профессора Ц. Барамидзе ведется широкомасштабная работа с целью привлечения грантов для создания онлайн учебников для практического изучения кавказских языков и электронных переводных словарей.

Профессор Ц. Барамидзе является инициатором создания электронной веб-страницы трехязычного этимологического словаря кавказских языков. Осуществление проекта начнется с апреля 2015 года при поддержке правительственных структур Грузии.

Ц. Барамидзе является автором трех монографий (четырёх книг) и ста двадцати научных публикаций. Ею планируются и осуществляются научные издания Института кавказоведения. Она является редактором десятка книг по специальности. Ц. Барамидзе читает все основные предметы на трех ступенях обучения Института кавказоведения, а также читает публичные лекции в «Кавказском доме», является искусным оратором и частым гостем учебно-исследовательских центров субъектов Кавказского региона, пользуясь высоким авторитетом в научных кругах. В 2006-2014 гг. являлась членом сената Тбилисского университета. В 2013 году являлась кандидатом на должность ректора этого же университета.

Ц. Барамидзе является автором концепции «Мультикультурализм и толерантность на Кавказе». Этой теме ею был посвящен III Международный конгресс кавказоведов (I конгресс – «Кавказская цивилизация в лингвокультурном контексте Ближнего Востока», II конгресс – «Кавказская цивилизация – история и современность»). Таким подходом основатель и председатель Конгресса Ц. Барамиде затронула актуальные и спорные вопросы, стоящие перед Кавказским регионом и кавказоведением. Ее не испугала необходимость разрушения унаследованных от прошлого советских стереотипов и деформированного сознания, поставив на повестку дня самые злободневные проблемы отрасли международного масштаба. В обсуждении этих вопросов на каждом конгрессе принимало участие более двухсот ученых из разных стран мира и, что самое главное, каждый из них поддерживает тесные научные связи с Цирой Барамидзе.

Профессор Цира Барамидзе как ученый и гражданин ставит своей целью наметить научные основы для решения исторических и современных проблем лингвокультурного пространства Кавказа. Геополитические, геоэкономические и культурно-цивилизационные векторы Кавказа нарушены благодаря инспирации и прямому вмешательству внешних сил. Кавказский мультикультурализм, исторически основанный на толерантности, сегодня стоит перед рисками и опасностями. Своей учебно-научной и гражданской активностью профессор Цира Барамидзе вносит огромный вклад в дело устранения этих рисков и опасностей. Она обладает научным видением перспектив будущего единого Кавказского мультикультурного пространства. Исторические и современные причины кризиса локальной цивилизации должны соотноситься с протекающими мировыми процессами.

Важнейшей задачей всей жизни и научной деятельности Циры Барамидзе является мирное урегулирование псевдоэтноконфликтов на Кавказе. В сложном геополитическом

არეალე ვიზნიკაუთ ვიპროსი ო სლიანი გლობალიზმა ი უნივერსალიზმა, ტრადიციონიონიო ი ინოვაციონიონიო, უნივერსალიონიო ი ინდივიდუალნიონიო, ა ტაკე ვსაუთ ვიპროსი ო ტომ, კაკ მონიო სოხრანიუთ სალობიუნოუთ კავკაზა ვ თო ვრემა, კაკ სუდუბა კავკაზსკიხ ნაროდოხ კაუსიუნო ოპრედეალეაუთ ვნეშნიმი სილაიმი, ვიპროსიო ლი სფორმიროვანიუთ ნა კავკაზე დემოკრატისკიოე გრაჟდანიკიოე ობესუნო, კაკოვი შანისი გეოპოლიტიკისკიოე, გეოეკონომისკიოე ი კულტურნიო-ცივილიზაციონიონიოე ინტეგრაციი კავკაზა. ვიპროსიო ლი რეალნიო სოხრანიუთ იდენტიკიუნოუთ კავკაზსკიხ ნაროდოხ? ეთო თე უვლოვიე ვიპროსი, დია რეშენიი კოტორიხ ც. ბარამიძე პრიბეგაუთ კ ინოვაციონიონიოე პოდხოდამ.

პროფესორ ც. ბარამიძე იალეაუთ პრიზნანიონი უჩენიონ-კავკაზოვედომ, ისლედოვანიკონიოე ი ობესუნენიონიოე დეაუნეონ, ლიდერომ გრუზინსკიოე შკოლი კავკაზოვედოვ.

ც. ბარამიძე

თარიღო: 26.06.2017